

Trước 1975, tác giả từng viết nhiều truyện ngắn cho tuồng kịch trên sân khấu và Hoa

và các truyện dài xuất bản trên Tạp chí Sách Tuồng và Hoa. Sau 30/4/1975, Cam Li không viết nữa, chuyên tâm làm công việc nghiên cứu khoa học. Đã nghỉ hưu từ năm 2003.

1

Chấp xong các bản sao, Hà trở lại gặp gỡ các bạn cũ và khách, nhớ những ngày cũ:

- Cám ơn ông Trần, mọi thứ đều đã xong!

Ngồi khách hàng cũng vui và trở lại:

- Cám ơn cô. Ba tháng sau, nhà tôi đi tuồng, tôi sẽ đến nhà tôi để làm gì và như tôi. Mong sẽ đi gặp cô giúp đỡ.

- Xin ông yên tâm, dù là tôi hay nhân viên khác cũng sẽ làm nhanh chóng cho bà.

- Vâng xin cảm ơn cô, cô Hà.

- Tôi biết ông Trần.

Sau khi đi ăn khách ra phòng đi, Hà vào thu dọn giấy tờ trên bàn. Đã đến giờ nghỉ đi ăn trưa. Hà mỉm cười nghĩ đến những ngày khách vui vẻ sáng nay vui vẻ vì đến xin các loại giấy tờ cấp a h đã được tiến hành mau chóng. Ai cũng cảm ơn Hà và nói những lời quý mến cô.

Nào! Mọi bữa ăn trưa như hàng chục bữa và gói ghém về nhà, mọi cái gì dù là những êm ái trong văn phòng, mọi khoảnh khắc gian vài phút như mọi điều vui vẻ đi nghỉ ngơi, và rồi tiếp tục cho những giờ tiếp theo trong buổi chiều. Mọi người gặp những khách. Rồi thì buổi vui vẻ trong mái ấm... Nghĩ đến đó Hà lại mỉm cười. Cuộc sống êm ấm làm sao! Cuộc sống của nhân viên Sĩ Xã hội còn có thêm những niềm vui là đem lại hy vọng và sự thoải mái cho cuộc sống của những người khác nữa. Hà cảm thấy hài lòng với chính mình.

Bàn tay của Hà chạm đến những mảnh vải màu vàng, loại vải đẹp như giấy. Đây không phải là giấy và của mình. Dòng chảy ngoài bãi biển khiến Hà biết ngay đó là của ông khách ban này. Hà nghĩ mình sẽ gửi họ ông. Hà toan tìm sự đi tìm thoải mái của ông để gửi thì chuông điện thoại reo. Ông Trần xin phép trở lại.

Như bao lần, Hà ra phòng đi để ông vào văn phòng của mình.

- Xin lỗi cô Hà, tôi trở lại để tìm chiếc phong bì hồ sơ, tôi đã quên đây.

- Thưa ông, đây!

- Cám ơn cô. Giờ này chắc là giờ ăn trưa? Vâng tôi không dám làm phiền cô...

Hà chấp lời nói thì ông Trần, với giọng nói ngọt ngào, nói tiếp:

- Tôi nghĩ là... có cái gì khi nãy tôi phải nói với cô đi u này...

- Đúng, chuyện gì vậy thưa ông?

- Vâng... những gì của ông trong bì thư này...

- Thưa ông, tôi chưa hiểu!??

- Cô Hà, cô có sẵn lòng nghe mọi chuyện... mọi chuyện hay gây "sốc" cho mọi người không?

Hà nhíu mày, ngạc nhiên hỏi:

- Đi u gì vậy ông? Và ai mà lại "sốc"? Người đó là... ???

- Đúng phải, là tôi đây cô! - giọng nói của ông Trần có vẻ mạnh mẽ hơn. Đây là kết quả xét nghiệm mà bạn biết. Kết quả của tôi.

- Đúng. Ông Trần, ông biết bệnh ra sao? Xin mọi ông hãy nói cho tôi đây...

- Thì tôi không quyết định cô, cô Hà?

- Thưa không. Xin ông đừng khách sáo. Nếu ông nghĩ rằng có cái gì khiến nãy... hoặc ông tin cậy tôi, xin ông cứ nói!

Ông Trần với vẻ phong bì vẫn nói:

- Vâng, bệnh như tôi của ông có mọi người đi tôi chia sẻ với cô này. Tôi không dám nghĩ người đó là

“Tôi, bạn đó là người mà... tôi muốn giúp. Tôi... không thể can thiệp...”

- Thưa ông...

- Đây, xin cô hãy xem!

Trên những trang giấy kết quả xét nghiệm, dòng chữ "pancreatic cancer" đập vào mắt Hà. Hà nhìn đi trong mắt lát. Không gian trong phòng bệnh yên lặng một cách lạ thường. Hà nghe thấy tiếng "tích tắc" khô khan từ chiếc đồng hồ treo trên tường vọng ra ...

Giây lát sau, ông Trần nói:

- Tôi đã được bác sĩ mời giúp nói chuyện với tôi. Tôi muốn hỏi bạn muốn nói với tôi. Tôi cũng không ngờ, khi mình sắp được miễn thuế Medicare (1) và Medicaid (2) trong tay thì cũng là lúc tôi được dùng để chúng ta đi chữa bệnh ông như chính mình cũng có một cách chữa bệnh mà cô Hà biết đấy, bệnh này... chữa cho người ta sống thêm... vài tháng nữa thôi.

Hà đưa bàn tay lên chạm nhẹ vào ngực để nén xúc động. Hà không muốn hỏi nên những gì mà anh nói cho cô. Hà để mình yên lặng hy vọng sẽ có thông tin để truy vấn đi không cần phải nói.

Bệnh có người bệnh vẫn phòng khám bên cô Maria đi ngang, lộ đầu vào. Maria thấy có người khách nên nói khẽ:

- Xin chào ông... Này Hà! Chúng ta đang bàn nhau đi phụng dưỡng mẹ của anh Nam bây giờ, trong lúc nghỉ trưa. Bạn có muốn đi cùng chúng mình không?

Ông Trần đứng lên, nói ngay:

- Ô! Vậy thì cô Hà đi đi nhé! Tôi xin phép vậy.

Hà kêu lên:

- Thưa ông...

- Không sao, tôi không sao đâu, cô Hà! Lúc khác tôi xin giúp cô.

- Dạ.

Ông Trần chợt đi giật mình hỏi:

- Tôi còn nhớ u thư giãn lắm mà, thưa cô Hà!

Nghe câu nói vậy, Hà bệnh rùng mình...

□

2

Hà nhìn thấy nhìn nháy dán mắt vào màn hình ti-vi. Hình ảnh người đàn ông trong phim đang mở cửa nhìn xa mãi trong ánh sáng chói lòa nơi khung cửa. Bệnh đồng đội mắt của Hà như cũng nhòa đi. Hà thấy thấy, như thấy mình đang nhập vai người và trong cuốn phim "Ghost". Phim này Hà đã xem rất nhiều lần, từ nhiều năm nay, mỗi lần xem thì cảm xúc như cũng biến đổi. Nhưng sao lần này, Hà thấy như câu chuyện trong phim trở thành sự thật. Bởi vì người nam diễn viên đóng vai chính trong phim, rồi đây có thể sẽ như người chồng yêu, đang vĩnh viễn người và của mình. Hà thấy thấy, thấy thấy mãi, mà không biết là Sơn đang trở mặt nhìn Hà. Anh người như vì sự cảm động hình thái quá của Hà. Sơn khẽ hỏi:

- Em sao thế?

Hà không trả lời, càng sụt sùi nước mắt. Sơn người người bên Hà, nói như an ủi:

- À thôi anh hiểu rồi, em cảm thấy thấy người cho Patrick Swayze phải không?

Hà không biết nói sao, chợt gật đầu như. Sơn thấy dài:

- Anh cũng vậy. Tôi nghĩ quá, nếu anh yêu đồng bệnh bệnh này, chắc sẽ còn đóng thêm được nhiều phim hay.

- Vâng!

- Thôi em, nín đi! Đừng vì người người mắt sẽ, làm sao mình biết được! Nhưng dù sao, Patrick cũng đã làm được nhiều việc. Ít ra anh yêu chữa đi, vẫn còn được người đi biết đi qua những cuốn phim anh đóng. Cũng bằng thấy thấy, ông Randy Pausch đó, cũng đã được người cho

mình, và đã có "Bài diễn thuyết cuối cùng" cho sinh viên, và cả thời gian đi du lịch để nói chuyện này.

- Vâng!

- "Vâng" có nghĩa là đồng ý với anh phải không? Đồng ý rồi thì nín khóc đi nhé!

- Em không khóc nữa... Những anh nè, em có một ông khách hàng, ông ấy cũng bằng tuổi anh, ông báo với em rằng bác sĩ cho biết ông có thể chết còn sống được một tháng. Em thấy thế nào ông ấy quá. Tại sao lại có những căn bệnh quái ác như vậy hả anh? Em làm cán xã hội, em cũng có những người khách hàng bệnh tật đó đó, những đây là lần đầu tiên em có một người khách hàng bằng tuổi.

Sau đó nói:

- Anh thì gặp hàng ngày... Những thôi, chúng ta hãy nói chuyện vui đi! Anh chỉ có thể khuyên em một câu: "Có bệnh thì hãy chữa bệnh", đừng em đừng lo khách hàng.

Hà vẫn không nói:

- Những có những bệnh chữa được rồi, có những bệnh...

- Anh xin em!.. Đừng giận đi nhé!

Suốt đêm, Hà trằn trọc mãi. Hà nghĩ đến hình ảnh của anh Nam nằm ở nhà quàn một tiếng giờ già khô héo sau mấy năm nằm liệt trên giường. Hà nghĩ đến người khách sáng nay ông Trần, một người đàn ông có dáng vóc như khỉ em và đúng tuổi và họ. Và nói chuyện với người bạn của Patrick Swayze để đeo đuổi tâm trí Hà. Rồi bệnh tật, hình bóng của người cha thân yêu đã mất đi quê xa, hiện ra chớp chớp như bay trong sương khói...

□

3

- Tôi đã cho nhà tôi biết. Bà ấy khóc nhèu và lo sợ cho tôi. Cô Hà có đồng ý đồng ý không, lúc tôi nhận được kết quả bác sĩ, tôi hoang mang lo sợ lắm, những khi tôi báo tin cho nhà tôi, thì tôi lại trong tâm trạng bình tĩnh vô cùng, chính tôi cũng ngạc nhiên. Và tôi lại là người an ủi nhà tôi. Các con tôi xa, lần đầu tiên cũng biết tin, và chúng nó gọi điện thoại và... an ủi cả hai ông bà già. Tôi đã biết được từ những người bạn của "chemo" (3). Tôi tin là tôi có thể chữa được.

Hà chăm chú nghe ông Trần nói chuyện. Nhìn với bình tĩnh của ông, Hà cảm thấy yên tâm phần nào. Tuy nhiên Hà vẫn còn một băn khoăn, đó là không biết ông Trần có thể sống bình tĩnh không? Hay ông đang tìm một bình an để xung quanh ông không lo lắng? Tuy nhiên Hà nghe xót xa như đã có lần Hà gặp người chị bà con, chị thấy rằng chị là "trong héo ngoài tươi" để chữa con và bệnh bè đồng đau khổ quá trong những ngày còn lại của chị. Những rõ ràng là ông Trần không có gì là gì người người. Hà tìm thấy những tia sáng trong ánh mắt của ông. Ông lấy trong cặp sách ra một đĩa CD, trao cho Hà và nói:

- Tôi nói cho cô. Đây là những bản số liệu của tôi, để các bạn lo à! Thời gian không là gì đây tôi lại có thể gian để làm những gì mà tôi yêu thích. Cô biết không, tôi nghĩ rằng với những người bình thường như chúng ta, không âu lo với một sự nghiệp to tát để rồi cho đi, thì chúng ta vẫn có thể làm những gì mình thích, mà có thể chúng ta đã chữa được sự sợ hãi cho mình làm những việc ý nghĩa. Những ngày vừa qua, tôi đã "scan" tất cả hình ảnh gia đình và lưu trữ tất cả những gì, để chép trong máy computer, chép ra đĩa, cho những người trong gia đình mà người mà tôi biết. Những những bản số liệu này tôi nghĩ là vừa ý: cô Hà đoán thử xem! Đó là những. Những tên chi, tân nhạc, các nhạc sĩ, nhạc sĩ, nhạc sĩ nam; nhạc sĩ dân tộc thì sử dụng; rồi những nhạc sĩ, nhạc sĩ dành cho học sinh, nhạc sĩ trẻ.... Ô, không thể nghĩ là tôi đã làm rất công phu cô à! Tôi sẽ chép ra để nói cho những người thân, mà người mà tôi biết. Và tôi nghĩ đến cô, người cán xã hội của mình, người có cách xử lý và nói rất đúng đắn ôn hòa với mọi khách hàng,

có mà cđ đi không biết, họ c không nghĩ đ n. T m vé đó ch dùng có m t đ n, m t đ n thôi. Ai cũng ph i có, ch i b nó cũng không đ c. Ông b o t m vé c a ông đã có ghi ngày lên tàu: vì nhà th ng phán ông còn s ng sáu tháng. Còn tôi thì ông th ng h i cho r ng tôi ch a đ c ghi ngày trên vé, nên ch a b t bao g đ c đi.

Không nén đ c, Hà b t c i. Ông Tr n đ c tay v :

- Mình giành h t không cho anh nói ? Này nhé, cô Hà coi có đúng v y không? Cô cũng có vé, bà nhà tôi cũng có vé, tôi cũng có vé. Ai ai cũng nh nhau. Ai cũng s đ c đi v n i đó. Nói theo nhà Ph t thì n i tr n gian này là cõi t m, s ng g i thác v . Nói theo đ o Chúa thì ta ph i thoát kh i t m thân đ dáy này đ lên cõi vnh h ng. Nói m t cách có v khoa h c h n thì ch t là m t hình th c khác c a s s ng. Ai cũng b t v y nh ng nói đ n ngày đi thì i t ra bi th ng. Cái chuy n tàu cu i đ i y, nó luôn luôn ch chúng ta. Có ng i ch a k p nghĩ r ng mình s có vé, thì cái vé đã bay p đ n tay, b t bu c ph i lên tàu. Có ng i mua vé s n, chu n b đ m i th mà c dáy đ a ch a lên tàu đ c vì tàu ch a ch u đón. Có ng i đ chuy n t c hành đ t ng t, ra đi không k p b t mình đi, th t kh e thân xác. Có ng i đ n v t đ n đau nh u năm tháng tr c lúc lên tàu. Th t là đ hình đ k u ph i không cô Hà? T lúc tôi bày ra trò ch i xem vé ai hay h n, t h n, thì nhà tôi vui v đ m. Chúng tôi dành nh u th i gian đ nói chuy n hài h c, xem ra có lý h n là ng i đó âu lo. B nh thì v n tr , v c thì v n làm. Ngày nào ph i đ n g p bác sĩ thì đ n. V nhà ch u khó vài ngày khó ch u. R i sau đó tôi v n nh ng i không b t đ n b nh t. Cũng không đ đầu! Nh ng chúng tôi đ u đang c g ng.

Hai v ch ng nhìn nhau m m c i. Hà th y vui theo.

Ông Tr n b ng đ i g ng tr m xu ng:

- Đáng nói nh t là ng i b n đ ng hành này c a tôi, bao lâu nay cùng đi trên sân ga, nay bà b t ch c vé c a bà ph i đ chuy n tàu sau, nên bà lo đ ng b n ch n h n tôi nh u. Tôi c ph i an i bà mãi, ph i ch c c i bà mãi. Bây g , cô Hà b t không, bà tr thành c ng s đ c c c a tôi r i đ y!

Ông Tr n âu y m nhìn v :

- Mai m t có th medicare r i, đau m không ph i lo, mình nh !

Khi hai ông bà t m b t Hà đ đi v , Hà đ a h ra c a. Hà g n c i trên môi cho đ n khi h đi khu t. Hà quay vào phòng, ng i xu ng gh , nhìn quanh trên bàn nh m t thói quen. c mong mình đ ng nhìn th y m t bì th màu vàng b b quên. Ch t Hà nghe trên má mình m t dòng l ch y.

5

Patrick Swayze đã ra đi. Nhân v t "Sam" c a phim "Ghost" đã vnh b t ng i v thân yêu đ mãi mãi v cõi xa xă. Sáng nay nh ng ng i đ ng nghĩ p c a Hà trong S Xă h i đã nh c đ n ng i đ n viên y b ng g ng th ng t c. Patrick đã ch n đ u v i căn b nh ung th t y t ng m t th i gian và r i anh đã ph i đ ng i. Anh đã lên tàu!!!

Ông Tr n đ n chào t giã Hà ngay hôm đó. Ông trao cho Hà m t ch c c p, và nói:

- T t c nh ng gì mà tôi s u t m và l u g thành h th ng, tôi đ u chép vào các CD trong này. Xin cô g giùm nh m t "copy", tôi cũng s g i cho con trai tôi m t b n đ nó tùy nghi sau này. Tôi và nhà tôi s p sang t u bang Florida đ thăm con, có l đó m t th i gian. B nh v n đ đây cũng đã g i thi u cho tôi chuy n sang đó tr l u t p. Không có v n đ g r c r i c cô Hà ! Hy v ng tôi đ kh e đ đi đây đi đó khi nào còn có th .

- Th a ông, s c kh e c a ông bây g ra sao ?

- Tôi kh e. Tr nh ng khi vào thu c, còn thì tôi th y mình v n có th làm v c nh nhàng đ c. Ch c ch a đ n n i nh Patrick đâu. Ông th dà nh ng cô th y đó, con ng i r t vô ch ng,

bà nh có thể tr lúc nào không hay. Tôi không muốn mình bị quá ràng buộc bởi câu "phán" của bà nh vì n, nhưng cũng không thể dứt bỏ nó ra khỏi tâm trí. Mẹ tôi nghĩ i tình n y tu i nh tôi đây, bị t rõ chỉ n đ u là gì. Có nh ng lúc cái ch t đ n g n trong gang t c, v n không lùi b c. Còn đ i v i b nh t, cũng là m t tr n chỉ n m c đ u r t khác. Dù gì đi n a, tôi v n không b cu c. Tôi xin h a v i cô nh v y.

- Ông ph i gi i i h a đ y. Hà r ng r ng nói.
- Ch c ch n r i!

Ông Tr n không đ n văn phòng Sĩ Xã h i n a. Ông bà đã đi Florida. Th nh tho ng ông g i đ i n tho i thăm Hà, đ ng th i cũng đ "báo cáo" v tình tr ng s c kh e c a ông. Có n, trong m t b c email, ông v i t:

"Cô Hà thân, th i gian này tôi và nhà tôi đang theo m t l p th n. Chúng tôi c m th y h nh phúc l m. Ngoài ra, chúng tôi cũng dành nh i u th i gian đ ra b i n. Gió lành đã giúp tôi th y kh e kho n và yêu đ i. Chúng tôi cũng tìm đ c m t l p đ y t ng V i t cho h c sinh, xin tham gia vào đ ph giúp cho ban qu n tr và s u t m bài v . Tôi c m th y cu c s ng qu là b n r n h n mình nghĩ và cũng th nh th i h n mình nghĩ. Th t là mâu thu n ph i không cô? Nh ng ph i nói là nh có đ c cái "m c th i gian" tr c m t mà tôi đã chiêm ngh m đ c nh ng đ u đó.

S p t i đây, có thể trong m t th i gian tôi không liên c v i cô, b i vì chúng tôi s đ n m t m n núi th t xa xôi c a t i u bang Georgia. Xin cô yên tâm, tôi không t mình làm phí s c c a mình đâu! V i, b nh vì n cũng đ ng ý vì tôi đã qua m t lo t tr l i u. H b o tôi c th c h i n nh ng gì mình thích. Th t ra, câu này hình nh t c chúng ta đ u có n nghe nói đ n, đ u đó, ph i không cô Hà?

Dù sao đi n a, tôi v n đang vui đón nh ng gì đang đ n v i mình và c nh ng gì s đ n. Cu c s ng c a chúng ta, cái giá tr không n m đ dài c a tháng ngày h i n đ i n trên m t đ t này, mà ch t l ng chúng ta đã làm đ c cho mình và cho nh ng ng i xung quanh. Không ai gi ng ai. Con ng i bình th ng nh chúng ta đây, có ý nghĩa đ i v i m t ng i thân đã là quý l m r i. Mẹ tôi s ng i có tác đ ng v i xã h i, v i qu c gia, dân t c. Mẹ tôi r t ít ng i n a có tác đ ng trên th gi i. Và h i m hoi n a, là nh ng b c thánh, nh ng v Ph t, có nh h ng cho c th gian. Chúng ta đ c trao làm cái gì, chúng ta ráng hoàn thành cái đó, đúng không cô Hà?..."

Và qu đúng nh i ông Tr n báo tr c, Hà không nh n đ c đ i n tho i, email hay th c a ông Tr n. Hà h ng c u mong cho ông bà s ng đ c nh ng ngày bên nhau tr n v n trong tnh l ng. Công v i c c a Hà ngày ngày v n đ i n ra đ u đ n. Có m t hôm, Hà làm h s cho m t khách hàng là m t ph n ba m i tu i. Ch đang có thai và làm th t c xin medical cho c m và con khi ch sinh. Đôi m t u bu n c a ch khi n Hà th c m c và h i han. Ch b t khóc, cho b i t r ng ch v a xa r i đ a con đ u lòng, m i ba tu i, qua đ i vì m t tai n n. Ch ng nh c m th y ng i cán s xã h i đang ng i tr c m t mình có m t v g n g i, nên khi Hà đ a hai bàn tay ra, ch đã n m ch t l y và khóc ngon lành. Hà cũng đ cho n c m t c a mình r i không c m gi đ c.

- Ch i, ch hãy khóc đi, khóc cho trút h t n i bu n! Nh ng ch nh gi cho em bé trong lòng n a. Đ a con đ u lòng c a ch, ch t c th ng bé vô vàn là đúng l m. Nh ng r i ch s nghĩ r ng, bé là m t thiên th n mà Th ng Đ cho xu ng cùng v i ch m t th i gian. Bé có m t s m ng đ i v i gia đình ch . Tuy th i gian đó ng n ng i đ i v i chúng ta nh ng bé ph i ra đi đ gánh vác m t s m ng khác, m t n i khác. Nghĩ nh v y, chúng ta không th y cái gì là ch m đ t, mà luôn luôn đ c b t đ u...

Hà t ng t ng em bé đ c trao cho m t m vé kh h i, ngày đi ngày v đã n đ nh tr c. Và

Những Chi tiết Vé Cuối Đời

Tác Giả: Cam Li Nguyán Th&# M&# Thanh
Thứ Bảy, 07 Tháng 11 Năm 2009 09:24

Có lẽ em cũng biết rõ đời u đó trong khi cha mẹ em không biết, bởi vì em là mẹ thiên thần.

□

6

Một ngày cuối mùa xuân, Hà nhận được điện thoại của ông Trần báo tin ông đã về Cali. Và cũng thời điểm trùng hợp, Hà được giao nhiệm vụ đi thăm sức khỏe của ông bà Trần. Đến ngày gặp họ theo hẹn, Hà thấy ông bà có vẻ khỏe mạnh đến ngạc nhiên. Tay bắt mắt mẹ mẹ, sau đó ông Trần nói:
- Chúng tôi trở về Cali, thời điểm là có duyên khi được cô Hà thăm hỏi.

Hà bắt chuyện:

- Tôi thấy ông bà không cần đến medical (4) nữa.

Bà Trần nói:

- Ồ! Chúng tôi đâu đã thành tiên, vẫn cần tiếp tục điều trị chứ!

Bà ngạc nhiên cùng chuyện. Hà gật gù mình khi nhớ lại cái ngày ông Trần bắt quên chiếc bì thêu màu vàng trên bàn của Hà, cái ngày ông đón nhận kết quả xét nghiệm bệnh. Hà run run nói:

- Thưa ông Trần, ngày đó đến nay....

Ông Trần cười vang, ngắt lời:

- Đã hơn sáu tháng lâu rồi, phải không cô? Đến giờ thôi, tôi vẫn cần cái vé không rồi. Cái vé có vẻ như đã được ghi ngày chính xác. Nhưng rồi tất cả, chuyến tàu của tôi đã bắt đầu!

□

Ghi chú

(1) medicare: trợ cấp y tế của liên bang

(2) medicaid: trợ cấp y tế của tiểu bang

(3)"chemo" : chemotherapy = hóa trị liệu

(4) medical: medicaid của tiểu bang California